

تشخیص هیجان اندیشه

از حیث ملاحظات تشخیصی، برآیند نخستین کوششهای ویژه روان سنجی بر پایه مبانی نظری هیجان اندیشه، شامل دوازده خصیصه است که در چهار قلمرو تشخیص جای می گیرند:

سرسختی شناختی

شامل چهار ویژگی است:

۱) تجربه کنجکاوانه به این معناست که کنجکاوهای فرد در سرفرین و خطرناک است؛ ولی دست بردار نیست. با بروز هر مسأله پیچیده‌ای کنجکاویش بیشتر می‌شود و آن چنان به مسأله‌ای که با آن روبروست، مشغول می‌شود که باید از آن سر درآورد. این کنجکاو، وی را به سوی تجربه سوق می‌دهد و همواره برای تجربه دانشش ناآرام است؛ حتی اگر بعضی چیزها، تجربه کردنی نباشد؛ ولی باید از آن سر درآورد.

۲) پیگیری هر مسأله مبهمی، کنجکاویش را تحریک می‌کند و وقتی با مسأله‌ای روبرو می‌شوم، همه وجودش را به خود مشغول می‌کند و تا حقیقت چیزی برای روشن و کشف نشود، دست بردار نیست.

۳) بدن لرزی فرد در هنگام رویارویی با یک مسأله و به فکر فرورفتن، به شدت دچار لرزش بدن می‌شود

۴) تشنگی و گرسنگی احساس تشنگی و گرسنگی شدید پس از یک فعالیت ذهنی و به فکر فرو رفتن

بنابر این «سرسختی شناختی» بدین معناست: «برانگیختگی کنجکاو فرد با هر مسأله مبهمی در قلمرو فعالیت‌های مورد علاقه همراه با ناآرامی و مشغولیت فراگیر و سرسختانه که وی را به سوی کشف حقیقت از طریق تجربه سوق می‌دهد. این حالات همراه با بدن لرزی و تشنگی و گرسنگی است.»

جنب و جوش هیجانی

به سه خصیصه دلالت دارد:

۱) ورزش معنای لذت از جنب و جوش و فعالیت‌های بدنی و ورزشی متنوع و تحرک که همراه با یادگیری دقیق فعالیت‌های بدنی و برخورداری از مهارت‌های بالا در انجام این فعالیت‌هاست و موجب انجام راحت حرکات ورزشی می‌شود.

۲) فعالیت فعالیت و تلاش و پرکاری همیشگی که هرگز از آن دست نمی‌کشد

۳) هیجان لذت و خوشحالی در ماجراجویی و هیجان همراه با واکنش‌های هیجانی به سادگی

از این رو، جنب جوش هیجانی بدین معناست: «لذت از ماجراجویی، هیجان و فعالیت‌های بدنی همراه با یادگیری دقیق آنها که موجب برخورداری از مهارت‌های بالای حرکتی می‌شود و تحرک آشکار، واکنش هیجانی راحت و پرکاری همیشگی را هموار می‌کند.»

نیروی روانی

به چهار ویژگی اشاره می‌کند:

۱) توانش احساس نیرومندی شدید در فعالیت‌های مورد علاقه همراه با اندیشه‌های هیجان انگیز، وسعت سرگرمیها و بدون درماندگی برای حل مسائل در آن زمینه‌ها

۲) تکاپو فشار درونی و دائمی برای انجام فعالیت و جنب و جوش و بیقراری که همراه با گردش اندیشه است

۳) تجدد جذبات هر چیز و کار بزرگ و نو در زندگی که فرد را به سوی تجربه دانسته‌ها سوق می‌دهد

۴) شوخ طبعی

پس نیروی روانی بدین معناست: «احساس نیرومندی شدید در حل مسأله مورد علاقه، بدون درماندگی و بدون احساس گذشت زمان همراه با اندیشه‌های هیجان انگیز که فرد را به سوی انجام برای کار بزرگ نو سوق می‌دهد.»

بیتابی به معنای بیقراری، دلشغولی، شک و تردید، احساس دلشورگی، دلنگرانی، بیمناکی، فرسودگی، تنهایی، ناامیدی در هنگام گردش اندیشه و رویارویی با مسأله است.

۱. فهرست جامع تشخیصی کودک

این ابزار تشخیصی، نتیجه پژوهش‌های گسترده واحد روانشناسی کودک و واحد روانسنجی مؤسسه تعاملی هیجان اندیشه است. این ابزار از تحلیل و بررسی بالینی چند هزار کودک زیر ۱۱ سال در ایران بهره می‌برد و بر اساس پژوهش‌های کیفی و آماری، تحلیل و هنجاریابی شده است. این فهرست تشخیصی جهت تشخیص جامع ابعاد مختلف شناختی کودک در اختیار شما قرار دارد.

در این فرایند، ابتدا اطلاعات از والد کودک (ترجیحاً مادر) جمع‌آوری می‌شود. سپس نیمرخ رشدی کودک و در نهایت فهرستی شامل ۱۵۹ سؤال توسط یکی از والدین کودک تکمیل می‌شود که به تحلیل و تفسیر تخصصی برای متخصص روانشناسی کودک ارسال می‌شود. این فهرست به منظر شخصیت، استعداد و هوش کودک را به صورت جامع ارزیابی می‌کند

۲. فهرست جامع تشخیصی بهداشت روان

این ابزار تشخیصی، حاصل پژوهش‌های گسترده واحد روانسنجی مؤسسه تعاملی هیجان اندیشه است، که از تحلیل و بررسی بالینی چند هزار آزمون تشخیصی در ایران و بر اساس پژوهش‌های کیفی و آماری، تحلیل و هنجاریابی شده است.

«تشخیص تعاملی» به تأکید بر بررسی یکپارچه نظام روانی اشاره دارد. تشخیص هر پدیده روانشناختی منحصراً در بررسی تعاملی صورت می‌بندد و جز آن، برابندی پندارگونه و توهم آمیز در بر خواهد داشت. این چشم انداز روانشناس را از لغزش در پرتگاه‌های عنصرگرایی و «تنگه برداری» مصون می‌دارد. از این رو تشخیص تعاملی مبتنی بر روانشناسی تعاملی است و از مکتب روانشناسی تعاملی بر می‌خیزد. این فهرست ۱۰۴ سؤالی در مقیاس لیکرت است.

۳. فهرست جامع تشخیصی نوجوان

بهداشت روان یک نوجوان از ملاحظات شخصیتی وی تبعیت می‌کند. در این مقاله بر پایه توسعه جدیدی از یک بررسی پژوهشی گسترده، سه الگوی بزرگ شخصیت در قبال بهداشت روان نوجوان ارایه می‌شود.

این سه الگوی بزرگ شخصیت کم و بیش از ابتدای دوره بلوغ بروز می‌یابد و بسته به ویژگیهای هر یک، به پدیدآیی هویت فردی نوجوان و شکل‌گیری آن کمک می‌کند.

اهمیت این الگو پردازی پیوند تنگاتنگ آن با پدیده بهداشت روان نوجوانان است.

الف) ساختار شخصیتی پیماندار

این بافت شخصیتی مرکب از چهار خصیصه «تعهد»، «سازش»، «استقلال» و «ظرفیت تحلیلی» است.

ب) ساختار شخصیتی پایدار

این بافت شخصیتی مرکب از دو خصیصه «سنجیدگی» و «فراگستری» است.

ج) ساختار شخصیتی پویا

این بافت شخصیتی مشتمل بر سه خصیصه است: «اندیشه‌گردی فرایندی»، «کنجکاو تحلیلی» و «نیرومندی»

۴. فهرست جامع استعدادیابی

به طور کلی برای هر فردی پنج «توانایی بنیادین» وجود دارد: سه نوع هوش «تحلیلی»، «تجربی» و «تحصیلی» و دو ورزیدگی «نوسودمندی» و «وظیفه‌مندی» که در تعامل با هم ظرفیتهای اساسی آدمی را پی می‌ریزند.

در حقیقت، «ماهیت تعاملی استعداد» بدین معناست که تعامل «قلمرو» با «زمینه»، بستگی به خصایص شخصیتی، انگیزشی، نگرشی و سایر ابعاد نظام روانی فرد دارد.

بر اساس تأکید «مکتب تعاملی»، استعداد مانند هر پدیده روانی برآیند یک نظام تعاملی هماهنگ مرکب از توانش (هوش و غیره)، کنش، شخصیت، نگرش و انگیزش است. پنج حیطه مزبور در یک پویایی تعاملی هماهنگ منجر به پدیدآیی، شکل‌گیری و بروز رفتاری استعداد می‌شوند. «زمینه» فقط بستر این بروز را تشکیل می‌دهد. در این گفتار صرفاً به دو تعامل هوش و کنش در پدیدآیی استعداد توجه گردید. که در تشخیص استعداد بررسی می‌گردد.

همچنین باید توجه داشت ویژگیهای محیطی از جمله خصایص فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی از طریق نظام پنج حیطه‌ای فوق بر بروز و ظهور استعداد تأثیرگذار است.

۵. فهرست جامع تشخیصی فردی

مفهوم تعاملی شخصیت بر اساس بررسی‌های بالینی و تشخیصی، در سه حیطه‌ی پویایی تحلیلی، یکپارچگی شناختی، و وظیفه‌مندی تبیین می‌شود. خصیصه‌های تعاملی شخصیت در حیطه‌های مختلف از جمله تعهد، ظرفیت تحلیلی، بیتابی روانی، نیرومندی، سازش، استقلال، سنجیدگی، اندیشه‌گردی فرایندی، فراگستری، و کنجکاو تحلیلی توضیح داده می‌شوند. اهمیت آزمون تعاملی شخصیت و نتایج حاصل از آن در پژوهش‌های مختلف بررسی می‌شود. همچنین، ضریب پایایی آزمون تعاملی شخصیت و هنجاریابی آن در جامعه ایرانی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۶. فهرست جامع تشخیصی رضایت زناشویی

مؤلفه های رضایت از زندگی در یکی از دو قلمرو بزرگ «تعالی فردی» و «ارجمندی» جای می گیرند.

الف) قلمرو تعالی فردی

این قلمرو شامل شش مؤلفه «استواری»، «تعالی»، «پشتیبانی»، «فردیت»، «تأثیر» و «معناگرایی» است.

ب) قلمرو ارجمندی

این قلمرو در برگرفته چهار مؤلفه «درست زیستی»، «بالندگی»، «وجاهت» و «خودکامیابی» است. در ابزار جامع تشخیص رضایت زناشویی مؤلفه های فوق در اقلیم خانواده ایرانی مورد بررسی قرار می گیرد.

۷. فهرست جامع تشخیصی آمادگی ازدواج

آمادگی فردی از دامنه های هوشی و شخصیتی تشکیل شده است. جنبه های شخصیتی آمادگی فردی بر اساس مفهوم بنیادین خود شکل می گیرد. بنابراین، "خود" در حوزه خلاقیت جایگاه اساسی دارد و ارتباطی با مفاهیمی همچون خودپدیدآوردندگی، خودتعیین کنندگی، خودباوری، خودمختاری، خودبسنندگی، خودپایایی، خودپنداری، خودارجدهی، خودیابی، خودسازماندهی روانی، استقلال حیطةای، بی همتایی، جهتگیری درونی، خودتنظیمی، خودارزشیابی و درونگرایی دارد.

این ویژگی ها را می توان در چهار حوزه اصلی یعنی "تفرد"، "شخصیت متمرکز درونی"، "تصمیم گیری" و "خودشکوفایی" مشاهده کرد.

جهت احراز آمادگی فردی برای ازدواج مؤلفه های فوق مورد بررسی قرار می گیرد.

۸. فهرست جامع تشخیصی رضایت شغلی

این ابزار بر اساس مفهوم «آمادگی افزایی اعتباری» در رضایت شغلی پی ریزی شده است. «آمادگی افزایی اعتباری» بر وجود مؤلفه هایی تأکید دارد که در سه دسته جای می گیرند:

الف) آمادگی حرفه ای (استعداد و انگیزه)

ب) حرفه اندوزی (تجربه، ارزش تحقیق و آگاهی)

ج) اعتبار محیطی (تأمین، جایگاه شغلی و اداری و اجتماعی).

«فهرست انتظار شغلی» دارای پنج عامل «جذابیت فضا»، «تجربه اندوزی»، «تأمین»، «معنویت» و «پژوهش» است.

جذابیت فضا به رسیدگی به گرفتاری کارمند، ارزشگزاری به فعالیت، امکان تخصص در کار، عدالت شغلی، شرایط تشویق آمیز، مدیریت صحیح و آرامش روانی در فضای سازمانی اشاره دارد.

تجربه اندوزی به معنای امکان تجربه در کار همراه با پویایی شغلی و تنوع محیطی است.

تأمین دال بر فراهم آوری امکان مادی و مالی و نیز امنیت شغلی است.

معنویت یعنی ارضای نیازهای معنوی امکان پیشرفت در کار و ثبات محیط شغلی.

پژوهش به معنای تناسب کار با تحصیل و ارزشگذاری برای مطالعه و تحقیق است.